

Lengyel Laura:
A SZÁZSZORSZÉP KIRÁLYKISASSZONY

A százsorszép királykisasszony egy nagy, aranyos várban lakott. Ott lenn, a völgyben élő emberek csodákat meséltek a királykisasszony szépségéről, de látni, nem láthatták soha. Édesapja, édesanyja bent tartották az aranyos várban és elhatározták, hogy soha, de soha sem eresztik le a völgybe, az emberek közé.

Az aranyos várban csak gazdagságot, örömet, egészséget látott, míg ott lent a völgyben szegény, beteg, nyomorék emberek is laktak. Az öreg király nagyon szerette a leányát és eltökélte magában, hogy megóvja minden szomorúságtól, minden keserűségtől. A királykisasszony élete nem volt más, mint folytonos öröm, nevetés, vidámság.

Így növekedett a királyleány az aranyos várban. Szépségéért csodálta, jóságáért szerette mindenki. Annál nagyobb lett hát a királyi udvar szomorúsága, mikor egy szép tavaszi napon észrevették, hogy a szép királykisasszony nem nevet, nem örül, hanem félrevonul búsan és lehajtja fejét.

– Mi bánt, édes lányom? – kérdezte a király. – Hozassak neked aranyos ruhát gyémántos dísszel?

A királyleány megrázta a fejét.

– Mi bánt édes lányom? – kérdezte a királyné. – Mondjak neked mesét Tündérországról, hol angyalokkal sétálnak, rózsákból épített házban laknak ez emberek?

A királylány megrázta a fejét:

– Nem, édes jó anyám, nem kell nekem semmi. Valami nagy ürességet érzek itt bent a szívemben, ez búsít olyan nagyon.

Ekkor aztán nagyon szomorú lett az öreg király, meg az öreg királyné. Az életüket is szívesen odaadták volna, hogy leányukat megint jókedvűnek, vidámnak, boldognak lássák, de hiába, a királykisasszony arca nem akart többé földerülni.

Egy este aztán egy ósz szakállú öregember köszöntött be a várba. A királlyal akart beszélni, hát oda vezették.

– Felséges királyom! – kezdte az öregember. – Hallom, hogy beteg a királykisasszony.

– Fele országomat annak, ki meg tudja gyógyítani –, mondta a király.

Az öregember megrázta a fejét:

– Nem kell nekem a fele országod, felséges királyom! Öreg ember vagyok, mit is csinálnék vele? Nekem ma-holnap el kell mennem oda, hová király, koldus egyformán kopogtat be. Minek nekem kincs és hatalom? De mivel te mindig jó és kegyes király voltál, hát én meg fogom gyógyítani a királykisasszonyt.

A király előre hajolt trónusában, úgy figyelt az öreg beszédére, mivel mindjárt megismerte a szaváról, hogy igaz és okos emberrel van dolga.

– Fölséges királyom! Ereszd le a királykisasszonyt a völgybe, ki az emberek közé. Ereszd le holnap reggel és estére már nem fáj úgy a szíve, majd meglátod.

– A völgybe, az emberek közé? – bámult a király. – Hiszen ott lépten-nyomon szomorúságot, nyomorúságot, betegséget fog látni. Most is a szívét fájlalja, mi lesz vele, ha az emberek szenvedését szemtől-szembe látja?

– Fölséges királyom, én megmondtam a magamét. Most rajtad áll, hogy követni akarod-e tanácsomat vagy nem.

A vándor útnak indult. A király pedig bement a királynéhoz és elmondta, hogy mit tanácsolt neki az ősz szakállú öregember.

A királyné így szólt:

– Én azt mondom, fogadjuk meg a szavát. Hiszen másképpen úgysem segíthetünk drága jó gyermekünkön. Egyre a szívét fájlalja és azt mondja, hogy ott belül ürességet érez és az fáj neki, nagyon fáj...

A királyleányt leeresztették a völgybe. A legelső ember, akivel találkozott, egy öregasszony volt. Nagy csomó száraz fát vitt a hátán és csak úgy roskadozott a súlyos teher alatt.

– Honnan jön, nénike? – szólította meg barátságosan a királyleány az öregasszonyt.

Az öregasszony nem ismerte a királyleányt és nagyot sóhajtott, mikor beszélni kezdett:

– Az erdőből jövök. Egy kis tűzrevalót szedtem össze, beteg gyermekemnek levest akarok főzni.

– Nagyon nehéz a csomó? – kérdezte a királykisasszony.

– Nehéz, nehéz, de szívesen viszem, csak a beteg gyermekemet gyógyítaná meg a jó Isten.

– Meg fogja gyógyítani – mondta a szemét az ég felé fordítva a királyleány – de most várj, hadd segítsek neked egy kicsit.

– És átvette a csomó felét. Úgy mentek egymás mellett, az öreg koldusasszony, meg a szépséges királyleány.

Bent a kunyhóban megcsókolta a beteg gyermek lázas arcát és zacskó aranyat csúsztatott a párna alá, mikor kilépett a kunyhóból. Már nem volt olyan üres a szíve, de még mindig szorította valami.

A kunyhótól pár lépésnyire halvány arcú, kisírt szemű kisleány ment vele szembe.

A királyleány megszólította:

– Honnan jössz, kisleány?

– A temetőből, az édesanyám sírjától.

– Mi ez itt a szemed alatt? – kérdezte a királykisasszony egy könnycseppre mutatva.

A kisleány azonban nem felelt, hanem hangosan sírni kezdett:

– Meghalt az én édes, egyetlen jó anyám... Nincs, aki engem szeressen, nincs, aki csókoljon, ölébe vegyen és nem is lesz többet soha, soha.

A királykisasszony csak nézte a zokogó gyermeket, aztán hirtelen megrázkódott s a szemét könnyzárpor borította el. Karja közé szorította a kisleányt. Együtt sírtak, zokogtak mind a ketten.

És a nagy sírás, a legnagyobb fájdalom közepette érezte meg a királyleány, hogy meggyógyult a szíve, nincs már benne az az üresség.

Kezébe fogta a kisleány kezét és hazavezette az aranyos várba, és otthon így szólt szülőinek:

– Édesapám, drága jó anyám! Engedjétek meg, hogy ez anyátlan árva mától fogva a testvérem legyen. Az volt az én betegségem, hogy csak nevetni tudtam és soha sem sírtam embertársaimmal együtt a szenvedés, a részvét könnyeit.

A király és a királyné karjukba zárták gyermeküket a kis árvával együtt. És azontúl megengedték a királyleánynak, hogy bármikor láthassa és enyhíthesse az emberi nyomorúságot.

(1901)